

Apotheek & Pensioen

IN DIT NUMMER

PAG 2

Beleggen voor uw pensioen

Waarom beleggen we het pensioengeld en wat levert het op?

PAG 3

Even doen voor uw pensioen!

7 momenten om in actie te komen voor uw pensioen.

PAG 4

50 jaar in de apotheek

Janneke Kramer vierde een bijzonder jubileum.

Geen verlaging maar ook geen verhoging van uw pensioen

Hoe staat PMA er financieel voor? Dat is belangrijk voor uw pensioen. Eind vorig jaar kon u in het novembernummer van dit blad lezen dat we vanwege onze financiële situatie de pensioenen in 2023 misschien zouden moeten verlagen. Zover is het gelukkig niet gekomen.

PMA sloot 2022 af met een dekkingsgraad van 100,5%. Dat is een stapje vooruit ten opzichte van de 99,6% van eind 2021. Het betekent dat we eind 2022 genoeg geld in kas hadden om de opgebouwde pensioenen nu en in de toekomst uit te kunnen betalen. Maar onze financiële buffers waren nog steeds te laag. Toch hoeven we in 2023 de pensioenen niet te verlagen. We maken daarbij gebruik van de versoepelde financiële regels voor pensioenfonds. De minister heeft die versoepeling (die bedoeld is voor een goede overgang naar het nieuwe pensioenstelsel) overeind gehouden na de goedkeuring van de nieuwe Pensioenwet door de Tweede Kamer eind vorig jaar.

Maar ook geen verhoging

We stonden er eind 2022 helaas niet goed genoeg voor om uw pensioen mee te kunnen laten groeien met de prijsstijgingen in Nederland. We mogen het pensioen pas verhogen (indexeren) als onze dekkingsgraad hoger is dan 105%. Ook dat was trouwens een versoepelde grens, normaal gesproken is dat 110%. Uw bruto pensioen van PMA is op 1 januari 2023 dus gelijk gebleven.

Natuurlijk begrijpen we dat dit erg teleurstellend is. Zeker na een jaar dat het leven zoveel duurder is

geworden en sommige andere pensioenfonds op 1 januari 2023 de pensioenen wel konden verhogen. Hoe het komt dat wij dat niet konden? Dat heeft vooral te maken met het feit dat wij eerder, samen met de sociale partners (werkgevers- en werknemersverenigingen in onze sector), besloten hebben om de kans op het moeten verlagen van de pensioenen laag te houden. Daardoor hebben we minder kunnen profiteren van marktontwikkelingen.

Wat kunt u van ons verwachten?

Uiteraard blijven we een solide en verantwoordelijk beleid voeren, gericht op een zo goed mogelijk pensioenresultaat bij een verantwoord risico. Op pagina 2 van dit blad vertellen we u meer over ons beleid.

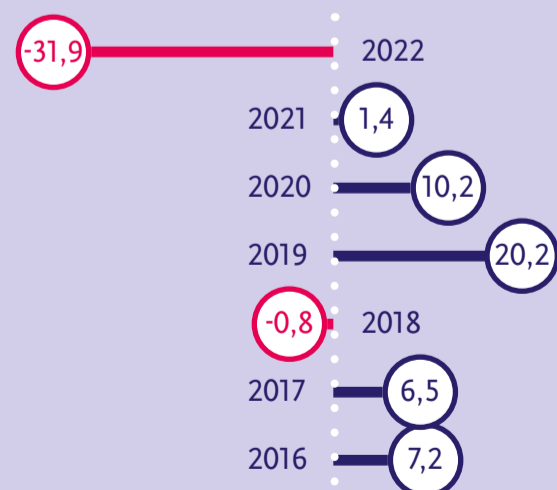
► Lees verder op de volgende pagina.

Eerste kwartaal 2023: dekkingsgraad boven de 100%

Het eerste kwartaal van 2023 eindigde positief. Maar de situatie op de financiële markten is nog steeds onrustig, vooral als gevolg van aanhoudend hoge inflatie. De dekkingsgraad van PMA eind april is 103%. Dit komt vooral door het positieve rendement op de beleggingen in het eerste kwartaal.

Beleggingsrendement in %

Mede door de oorlog in Oekraïne was 2022 geen goed beleggingsjaar. De hele financiële wereld had daar last van. Het verlies op onze beleggingen was 11,9%. Door de renteontwikkelingen hebben we ook verlies geleden op de afdekking van het renterisico. Het totale verlies kwam uit op 31,9%. Dat onze dekkingsgraad toch omhoog ging, kwam doordat we niet het hele renterisico hebben afgedekt en dus toch profiteerden van de rentestijging over 2022. Bij een hogere rente hoeven we minder geld te reserveren om de pensioenen uit te betalen.

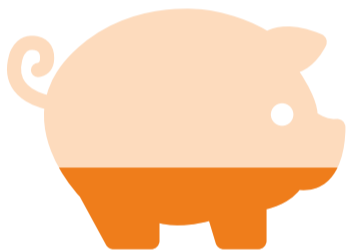
Vinger aan de pols Volg onze financiële situatie op www.pma-pensioenen.nl

Waarom belegt PMA uw pensioengeld... ...en wat levert u dat op?

Mede door de oorlog in Oekraïne was 2022 geen goed beleggingsjaar. Toch steeg de dekkingsgraad. Hoe zit dat? Waarom beleggen wij uw pensioengeld? En hoe houden we de risico's ervan in de hand? Deze en andere veel gestelde vragen zetten we graag voor u op een rij.

Waarom belegt PMA mijn pensioengeld?

Dat is nodig om u een goed en betaalbaar pensioen te kunnen bieden. Uw pensioenpremie alleen is niet genoeg daarvoor. We moeten grofweg tweederde van uw pensioen voor u verdienen met beleggingsresultaten. Dat lukt nooit als we het pensioengeld bij wijze van spreken op de bank zetten. Dan zou u veel meer voor uw pensioen moeten betalen of met een lager pensioen genoegen moeten nemen. De enige manier om uw pensioen genoeg aan te laten groeien is door het pensioengeld te beleggen.

Ongeveer 2/3e van een gemiddeld pensioen moet verdiend worden met beleggingsopbrengsten.

Vorig jaar was een slecht beleggingsjaar. Levert beleggen wel genoeg op?

In 2022 hebben we een behoorlijk verlies geleden op de beleggingen. Dat is heel vervelend. Als pensioenfonds weten we echter dat er goede en slechte jaren zijn. We beleggen voor de zeer lange termijn. Een euro die u nu inlegt als pensioenpremie hoeven we vaak pas tientallen jaren later uit te betalen als pensioen. En dan moet die euro wel fors zijn aangegroeid. Over de lange termijn bezien lukt dat. Over de afgelopen 7 jaren was ons rendement met gemiddeld 1,7% per jaar net iets minder goed dan de benchmark (vergelijkend onderzoek) die we hanteren.

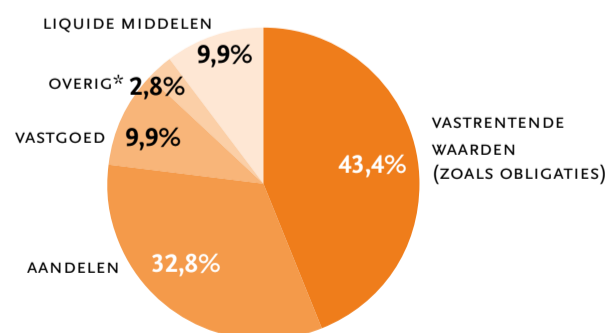
Is beleggen van pensioengeld niet te riskant?

Beleggen heeft altijd risico's, maar wij zorgen ervoor dat die wel verantwoord zijn. Daarvoor spreiden we het pensioengeld over verschillende soorten beleggingen. Sommige, zoals aandelen, leveren naar verwachting meer op maar hebben ook een hoger risico. Andere zijn veiliger, zoals staatsobligaties, maar leveren op termijn ook minder op. De verdeling maken we op basis van studies waarin we bij verschillende economische scenario's (ook hele ongunstige) uitrekenen wat de uitkomst is voor uw pensioen. Uitgangspunt hierbij is om een robuuste beleggingsportefeuille samen te stellen omdat dit op lange termijn in verschillende scenario's naar verwachting het beste resultaat oplevert. Ook bepalen we, in overleg met het Verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht, hoeveel risico past bij ons pensioenfonds. Ons beleggingsbeleid is erop gericht om binnen die risicohouding een zo goed mogelijk rendement te halen.

Veel pensioenfondsen hebben in 2022 minder verlies geleden dan PMA. Hoe zit dat?

Dat komt vooral doordat wij ons de afgelopen jaren hebben ingedekt tegen de gevolgen van een rentedaling (zie de inzet hiernaast). Dat was ook een wens van onze sociale partners. Wij wilden daarmee voorkomen dat een verdere daling van de rente zou leiden tot een noodmaatregel: het moeten doorvoeren van een grote verlaging van de pensioenen. Dat is gelukt: anders dan sommige andere pensioenfondsen heeft PMA tot nu toe de pensioenen nooit hoeven te verlagen. Het indekken tegen het renterisico doen we simpel gezegd met beleggingen die juist in waarde stijgen als de rente daalt. Maar als de rente stijgt, dalen die beleggingen weer in waarde. Dat laatste is in 2022 gebeurd. Van ons beleggingsverlies van 32% is 19% toe te schrijven aan de indekking tegen het renterisico. Daar tegenover staat dat door de stijging van de rente, we 34% minder hoefden te reserveren voor de pensioenuitkeringen. Medio 2022 hebben we onze afdekking van het renterisico wat verlaagd (van 60% tot 40%). Bij de vaststelling van deze renteaftdekking hebben we rekening gehouden met de huidige wettelijke regels en ook met de mogelijke renteaftdekking binnen een nieuw pensioencontract.

Hier ziet u hoe ons vermogen eind 2022 was verdeeld over de verschillende soorten beleggingen.

*Private equity en infrastructuur

Waarom is een lage rente lastig voor pensioenfondsen?

Wij moeten berekenen hoeveel geld we in kas moeten hebben om de opgebouwde pensioenen nu en later uit te kunnen betalen. Daarvoor moeten we uitgaan van de actuele rentestand. Is die laag, dan moeten we (veel) meer geld in kas hebben – eenvoudig gezegd omdat we ervan moeten uitgaan dat het pensioengeld langzamer aangroeit. Daardoor is een lage rente ongunstig voor de dekkingsgraad.

Gaat maatschappelijk verantwoord beleggen niet ten koste van mijn pensioen?

PMA vindt maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk. Daarom maken wij gebruik van de invloed die wij als belegger kunnen uitoefenen. Dat past bij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We zijn er ook van overtuigd dat dit bijdraagt aan een goed rendement op de lange termijn. Bedrijven die zich houden aan duurzaamheidscriteria presteren op termijn beter dan bedrijven die dat niet doen. Het verkleint ook risico's. Denk maar aan wat het voor de aandeelhouders betekent als een bedrijf betrokken raakt bij een milieuschandaal. Of als hun producten of productiewijze niet meer aansluiten bij de maatschappelijke normen. Maatschappelijk verantwoord beleggen is dus goed voor de wereld én voor uw pensioen.

Vinger aan de pols Volg onze financiële situatie op www.pma-pensioenen.nl

7 momenten om extra op uw pensioen te letten

Iedere maand zet u via uw salaris geld opzij voor uw pensioen. En uw werkgever doet daar nog eens een bedrag bovenop. Zo bouwt u aan een goed pensioen voor later. Dat gaat bijna vanzelf. Bijna... want er zijn situaties waarin u echt even in actie moet komen voor uw pensioen. We zetten de belangrijkste voor u op een rij.

1 U komt in dienst

U gaat werken bij een werkgever die is aangesloten bij PMA. Een mooi moment om u te verdiepen in uw pensioen: wat gaat u opbouwen? Is het genoeg, of zou u nog iets extra moeten regelen voor later? En ook belangrijk: heeft u al ergens anders pensioen opgebouwd? Dan kunt u dat laten overdragen naar PMA. Dit heet waardeoverdracht en is sinds kort bij PMA weer mogelijk. Veel mensen vinden het prettig om hun pensioen op één adres te hebben.

2 U gaat trouwen of samenwonen

Als u trouwt (of geregistreerd partner wordt) is er direct een partnerpensioen geregeld: een levenslange uitkering voor uw partner als u komt te overlijden. Gaat u samenwonen? Dan moet u uw partner hiervoor aanmelden. Nog niet gedaan? Echt even doen!

3 Scheiden/uit elkaar

Dat heeft vaak grote gevolgen voor uw pensioen. Vaak moet u uw opgebouwde pensioen verdelen. Heel belangrijk dat u zich daar op tijd in verdiept en uw afspraken op de juiste manier vastlegt en aan ons doorgeeft. Kijk op onze website voor meer informatie.

4 U vertrekt naar een andere werkgever

Gaat u naar een andere werkgever die bij PMA is aangesloten? Dan gaat uw pensioenopbouw bij PMA gewoon door. Vertrekt u uit de sector? Dan kunt u kiezen: uw PMA-pensioen bij PMA laten staan of meenemen naar uw nieuwe pensioenuitvoerder.

5 Arbeidsongeschikt

Als u arbeidsongeschikt wordt en het UWV ons heeft geïnformeerd, ontvangt u bericht van ons over uw pensioen. Hoort u niets van ons, neem dan alstublieft contact met ons op. Op onze website vindt u meer informatie.

6 Met pensioen

Bij PMA heeft u tal van keuzes om uw pensioen af te stemmen op uw wensen. Dat gaat veel verder dan alleen uw eigen pensioendatum kiezen. Ons advies: verdiep u er op tijd in. En maak gebruik van alle hulp die wij u daarbij bieden. Kijk op www.pma-pensioenen.nl.

7 Overlijden

Als een in Nederland wonende PMA-deelnemer overlijdt, krijgen wij daarover automatisch bericht van de gemeente. Wij nemen contact op met de nabestaanden voor het partner- of wezenpensioen. Woonde de overledene in het buitenland, dan ontvangen wij graag zo snel mogelijk bericht van de nabestaanden.

Wilt u weten hoe uw pensioen ervoor staat? Kijk dan in MijnPMA. Inloggen gaat veilig en gemakkelijk met uw DigiD.

Nieuwe pensioenregeling komt dichterbij

We hebben u er in dit blad al vaker over verteld: Nederland krijgt een nieuw pensioenstelsel en u bij PMA een nieuwe pensioenregeling.

Het 'nieuwe pensioen' komt steeds dichterbij. Vorig jaar december is de wet met de nieuwe spelregels voor de pensioenen aangenomen door de Tweede Kamer. Nu wordt de wet door de Eerste Kamer behandeld. Als ook die instemt, zal de wet naar verwachting dit jaar ingaan.

Dat betekent overigens niet dat u dan ook meteen een nieuwe pensioenregeling krijgt. Onlangs is aangekondigd dat we tot uiterlijk 1 januari 2028 de tijd hebben om onze pensioenregeling aan te passen aan de nieuwe spelregels. In onze sector hebben we echter afgesproken dat we ernaar streven op 1 januari 2026 een nieuwe pensioenregeling in te voeren.

Wij houden u op de hoogte

Bij PMA zijn we al geruime tijd druk bezig met de voorbereiding op de nieuwe pensioenregeling. Dat doen we samen met de sociale partners (werkgevers- en werknemersorganisaties in onze sector). Zodra de nieuwe wet definitief is, gaan we samen met hen onze nieuwe pensioenregeling invullen. Samen hebben we een traject vastgesteld voor een goede overgang naar de nieuwe regeling. U kunt erop rekenen dat iedere stap weloverwogen en zorgvuldig wordt gezet, gericht op een zo goed mogelijk pensioen voor jong en oud.

Natuurlijk houden we u op de hoogte van alle belangrijke stappen die we zetten. Wilt nu alvast meer weten over het nieuwe pensioen? Volg dan het nieuws op onze website. Of kijk voor algemene informatie (met filmpjes over het nieuwe pensioen) op www.onsnieuwepensioen.nl.

Oproep: geef uw e-mailadres door!

Maandelijks verstuurt PMA een e-mailnieuwsbrief met nieuws over uw pensioen. Wilt u deze ook ontvangen? Geef dan uw e-mailadres door via de website (inloggen op MijnPMA).

Hier kunt u ook uw e-mailadres wijzigen. Goed voor het milieu, kostenbesparend en wel zo makkelijk!

Nieuwe keuze voor 10% pensioen ineens opnieuw uitgesteld

Er komt een nieuwe (wettelijke) keuzemogelijkheid in uw pensioenregeling. U kunt dan op het moment van pensionering kiezen voor maximaal 10% van uw pensioen ineens. De ingangsdatum van die regeling was eerder al uitgesteld. Nu is hij verder doorgeschoven naar op zijn vroegst 1 januari 2024.

Nieuwe website en deelnemersportaal PMA

Er wordt hard gewerkt aan een nieuwe website en een nieuw deelnemersportaal (MijnPMA). PMA wil graag de dienstverlening aan u verbeteren met een moderne website en een MijnPMA waar u informatie makkelijk kunt vinden. Volgens de planning gaan we in de zomer 'live'!

‘Als ik alles mocht overdoen, zou ik er zo weer voor kiezen’

50 jaar in de apotheek Verrassingsfeest

‘Of we het gevierd hebben, mijn 50ste jubileum in de apotheek? Ha, ik ging naar mijn werk die dag en niemand leek het te weten. Mijn man had al tegen me gezegd: wat er ook gebeurt, wij gaan vanavond samen uit eten. Nou, de hele dag gaven mijn collega's geen krimp. Terwijl ze gewoonlijk voor ieder wissewasje de slingers ophangen. Aan het eind van de dag haalde mijn man me op en liepen we naar een café om te eten. We kwamen binnen en iedereen was er. Collega's, oud-collega's en mijn kinderen. Het werd een prachtige avond.’

voorlichting doen, al gaat dat wel al te vaak over het hoe en waarom van alweer een nieuw merk van het medicijn dat klanten gewend zijn. Dat is wel jammer. Maar toch vind ik het omgaan met de klant het leukste van dit werk.’

‘Je ontmoet in de apotheek mensen uit alle lagen van de samenleving. Terwijl je in het normale leven vrienden en bekenden hebt die eigenlijk sprekend op jou lijken. Die kleurrijkheid, die vind ik superleuk.’

Kinderen

‘Ik was in onze apotheek de eerste assistente die bleef doorwerken toen ik kinderen kreeg. In die tijd was het nog doodnormaal voor vrouwen om te stoppen met werken als je trouwde, laat staan als je kinderen kreeg. Maar ik had helemaal geen zin om te stoppen. Kinderopvang zoals nu had je nog niet. Ik heb zelf opvang voor mijn twee zoons geregeld bij een moeder in de buurt. En ik kon ze gewoon brengen als ze een snotneus hadden. Wat dat betreft hebben moeders van nu het wel lastiger. Die moeten bij ieder wissewasje hun kind van de crèche ophalen.’

Sterke genen

‘Hoe lang ik nog doorga? Geen idee. Veel mensen vragen me of het werk niet te zwaar wordt. Maar nee, ik ben nu 68 en nog fit en gezond. Sterke genen denk ik. Als ik na een dag werken thuiskom, plof ik echt niet op de bank. Dan ga ik in de tuin werken, de kippen verzorgen of koken. Ik ben dol op koken. En ik fiets veel, doe nog wekelijks een lesje pilatus en wandel met mijn vriendinnen. En eens in de maand ga ik met mijn man dansen hier in Ammerstol. Je weet vooraf nooit wat voor band er dan speelt. Maar ik hou van bijna alle muziek, en voor de zekerheid heb ik altijd oordopjes bij me. Ik werk nog twee dagen in de week. Mijn man is wat jonger en werkt nog volop, dus waarom zou ik thuis gaan zitten? Ik doe zelfs nog nachtdiensten in de nachtapotheek bij het Groene Hart Ziekenhuis in Gouda. Het gaat nog prima allemaal. Ja, soms zijn die jonge meiden handiger met de computer. Maar ik heb in andere dingen weer wat extra ervaring waar zij wat aan hebben. En in het omgaan met klanten, zeker als het even wat lastiger is, helpt een beetje senioriteit ook wel.’

Janneke Kramer uit Ammerstol vierde eind vorig jaar een bijzonder jubileum: vijftig jaar in de apotheek! Reden genoeg voor een gesprek met een bijzondere apothekersassistente.

‘Hoe ik apothekersassistente ben geworden? Ik was net klaar met de middelbare school en wist als zoveel jonge mensen niet wat ik moest gaan doen. Ik zie nog mijn vader op me aflopen met een klein gidsje met beroepen waaruit ik als meisje kon kiezen. Schooljuf, secretaresse, bibliothecaresse en ja, ook apothekersassistente. Dat leek me wel wat, een mooie combinatie van inhoudelijk werk en een soort winkel. Ik ben een schriftelijke opleiding aan het LOI gaan volgen. Daarvoor moest ik zelf een stage regelen en zo kwam ik kwam terecht bij Apotheek Rond in Gouda. Dat was lekker dicht bij Bergambacht, waar wij woonden. Ik ging er als stagiaire werken en af en toe moest ik examenbereidingen doen. Want zelf medicijnen bereiden was nog een belangrijk onderdeel van het werk. Op zaterdagochtend kwamen we met een groepje van vijf meiden bij meneer Rond thuis voor extra lessen. Ik was 18 toen ik mijn diploma

haalde. Ik vond het meteen een fantastisch beroep. Het was me op het lijf geschreven. En nu, ruim vijftig jaar later, denk ik er nog steeds zo over. Als ik alles mocht overdoen, zou ik er zo weer voor kiezen.’

Capsules vullen

‘Ik heb bijna al die jaren, die halve eeuw, bij Apotheek Rond gewerkt. Op de afgelopen vijf jaar na. Dat klinkt misschien suf, altijd bij dezelfde werkgever. Maar ik heb in die tijd heel wat apothekers zien komen en gaan. En het vak is ongelooflijk veranderd. Toen was het zelf bereiden een hoofdtak. Oogdruppels maken, zalfjes, capsules vullen, zetpillen gieten – dat werk. Dat is verdwenen. Maar daarvoor kwam iets in de plaats wat me eigenlijk nog veel meer ligt: we kregen veel meer contact met de klant dan vroeger. De klanten zijn mondiger geworden en wij moeten meer aan

De redactie van dit blad zoekt contact met deelnemers en gepensioneerden van PMA met een vrijetijdsbesteding waarover ze in dit blad willen vertellen. Neem contact op met Annemieke Biesheuvel van de redactie van dit blad. Mail naar a.biesheuvel@pma-pensioenen.nl.